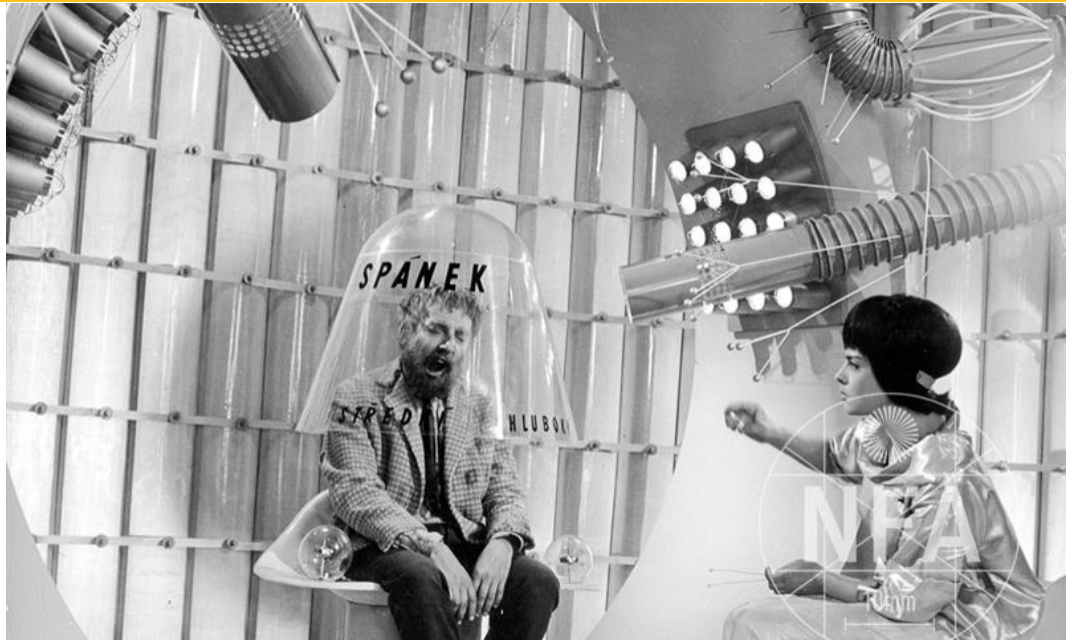

Překladače (3. přednáška)

Jan Hubička

Katedra aplikované matematiky
Univerzita Karlova
Praha

23. března 2020

Minulé přednášky

- Open-source překladače: GCC, LLVM, Open64
- Just in time překladače: (SpiderMonkey, V8)

Minulé přednášky

- Open-source překladače: GCC, LLVM, Open64
- Just in time překladače: (SpiderMonkey, V8)
- Základní organizace překladače:
 - Při překladači:
 - preprocesor
 - překladač (lexikální analýze, syntaktická analýza – parser, generování mezikódu a jednotlivé optimalizace)
 - assembler
 - linker,

Minulé přednášky

- Open-source překladače: GCC, LLVM, Open64
- Just in time překladače: (SpiderMonkey, V8)
- Základní organizace překladu:
 - Při překladu:
 - preprocesor
 - překladač (lexikální analýze, syntaktická analýzy – parser, generování mezikódu a jednotlivé optimalizace)
 - assembler
 - linker,
 - Při instalaci:
 - reoptimalizace
 - prelinking

Minulé přednášky

- Open-source překladače: GCC, LLVM, Open64
- Just in time překladače: (SpiderMonkey, V8)
- Základní organizace překladu:
 - Při překladu:
 - preprocesor
 - překladač (lexikální analýze, syntaktická analýzy – parser, generování mezikódu a jednotlivé optimalizace)
 - assembler
 - linker,
 - Při instalaci:
 - reoptimalizace
 - prelinking
 - Při běhu:
 - dynamický linker
 - JIT překladač

Minulé přednášky

- Open-source překladače: GCC, LLVM, Open64
- Just in time překladače: (SpiderMonkey, V8)
- Základní organizace překladu:
 - Při překladu:
 - preprocesor
 - překladač (lexikální analýze, syntaktická analýzy – parser, generování mezikódu a jednotlivé optimalizace)
 - assembler
 - linker,
 - Při instalaci:
 - reoptimalizace
 - prelinking
 - Při běhu:
 - dynamický linker
 - JIT překladač

Minulé přednášky

- Open-source překladače: GCC, LLVM, Open64
- Just in time překladače: (SpiderMonkey, V8)
- Základní organizace překladače:
 - Při překladu:
 - preprocessor
 - překladač (lexikání analýze, syntaktická analýzy – parser, generování mezikódu a jednotlivé optimalizace)
 - assembler
 - linker,
 - Při instalaci:
 - reoptimalizace
 - prelinking
 - Při běhu:
 - dynamický linker
 - JIT překladač
- Základní vlastnosti mezijazyka
 - tabulka symbolů ←
 - typy
 - instrukce/statementy – aritmetika
 - práce s pamětí
 - řízení toku

GIMPLE — high-level mezijazyk GCC

`gcc -fdump-tree-all` vypíše GIMPLE po jednotlivých průchodech

Example

GIMPLE — high-level mezijazyk GCC

`gcc -fdump-tree-all` vypíše GIMPLE po jednotlivých průchodech

Example

```
C:
int fact (int a)
{
    int ret = 1;
    for (;a>1;a--)
        ret *= a;
    return ret;
}
```

GIMPLE — high-level mezijazyk GCC

gcc -fdump-tree-all vypíše GIMPLE po jednotlivých průchodech

Example

C:

```
int fact (int a)
{
  int ret = 1;
  for (; a > 1; a--)
    ret *= a;
  return ret;
}
```

GIMPLE:

```
fact (int a)
{
  int D.1918;
  int ret;
  ret = 1;
  goto <D.1915>;
<D.1914>:
  ret = ret * a;
  a = a + -1;
  goto <D.1915>;
if (a > 1) goto <D.1914>; else goto <D.1916>;
<D.1916>:
  D.1918 = ret;
  return D.1918;
}
```

ASSIGNMENT

RTL — low level mezijazyk GCC

gcc -fdump-rtl-all-slim vypíše RTL po jednotlivých průchodech (v úsporné syntaxi)

Example

C: **SINGLE INT** **INTEGER** **CISLO INSTR**

```

int fact (int a)
{
  int ret = 1;
  for (; a > 1; a--)
    ret *= a;
  return ret;
}

```

RTL: **POZNÁMKA**

```

6: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 2
38: r85:SI=di:SI
2: r83:SI=r85:SI
3: NOTE_INSN_FUNCTION_BEG
10: flags:CCGC=cmp(r83:SI,0x1)
11: pc={ (flags:CCGC<=0)?L31:pc}
26: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 3
4: r82:SI=0x1
15: L15:
12: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 4
13: {r82:SI=r82:SI+r83:SI;clobber flags:CC;}
14: {r83:SI=r83:SI-0x1;clobber flags:CC;}
16: flags:CCZ=cmp(r83:SI,0x1)
17: pc={ (flags:CCZ!=0)?L15:pc}
31: L31:
30: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 5
5: r82:SI=0x1
22: L22:
25: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 6
23: ax:SI=r82:SI
REG_DEAD r82:SI
24: use ax:SI

```

PSEUDO REGISTER → r85:SI, r83:SI, r82:SI

HARWARE REGISTER → r85:SI, r83:SI, r82:SI

PROG COUNTER → pc={ (flags:CCGC<=0)?L31:pc}

ADDMIVKA → ret *= a;

NASOBENI → ret *= a;

DEKR. → pc={ (flags:CCZ!=0)?L15:pc}

RTL — low level mezijazyk GCC

Na konci kompilace je téměř 1:1 souvislost mezi instrukcema RTL a instrukcema assembleru.

Example

Finální RTL:

```
6: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 2
4: ax:SI=0x1
10: flags:CCGC=cmp(di:SI,0x1)
11: pc={ (flags:CCGC<=0)?L31:pc}
15: L15:
12: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 3
13: {ax:SI=ax:SI+di:SI;clobber flags:CC;}
14: {di:SI=di:SI-0x1;clobber flags:CC;}
16: flags:CCZ=cmp(di:SI,0x1)
17: pc={ (flags:CCZ!=0)?L15:pc}
39: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 4
47: use ax:SI
40: simple_return
41: barrier
31: L31:
30: NOTE_INSN_BASIC_BLOCK 5
24: use ax:SI
45: simple_return
46: barrier
```

assembler:

```
.file "bbs.c"
.text
.p2align 4
.globl fact
.type fact, @function

fact:
.LFB0:
.cfi_startproc
movl $1, %eax # 4
cmpl $1, %edi # 10
jle .L4 # 11
.p2align 4,,10
.p2align 3
.L3:
imull %edi, %eax # 13
subl $1, %edi # 14
cmpl $1, %edi # 16
jne .L3 # 17
ret # 40
.p2align 4,,10
.p2align 3
.L4:
ret # 45
.cfi_endproc
```

PODHLKA {

TĚLO
SKLADKY }

LLVM

clang -mllvm -print-after-all vypíše RTL po jednotlivých průchodech (v úsporné syntaxi)

Example

C:

```
int fact (int a)
{
    int ret = 1;
    for (;a>1;a--)
        ret *= a;
    return ret;
}
```

LLVM:

```
; ModuleID = 'bbs.c'
source_filename = "bbs.c"
target datalayout = "e-m:e-i64:64-f80:128-n8:16:32:64-S128"
target triple = "x86_64-unknown-linux-gnu"

; Function Attrs: nounwind uwtable
define dso_local i32 @fact(i32) #0 {
    br label %2

2:                                     ; preds = %6, %1
    %3 = phi i32 [ %0, %1 ], [ %8, %6 ]
    %4 = phi i32 [ 1, %1 ], [ %7, %6 ]
    %5 = icmp sgt i32 %3, 1
    br i1 %5, label %6, label %9

6:                                     ; preds = %2
    %7 = mul nsw i32 %4, %3
    %8 = add nsw i32 %3, -1
    br label %2

9:                                     ; preds = %2
    ret i32 %4
}
```

LLVM

clang -mllvm -print-after-all vypíše RTL po jednotlivých průchodech (v úsporné syntaxi)

Example

LLVM IR:

```
Function Live Ins: $edi in %5

bb.0 (%ir-block.1):
  successors: %bb.1(0x40000000), %bb.3(0x40000000); %bb.1(50.00%), %bb.3(50.00%)
  liveins: $edi
  %5:gr32 = COPY $edi
  %6:gr32 = MOV32ri 1
  CMP32ri8 %5:gr32, 2, implicit-def $eflags
  JCC_1 %bb.3, 12, implicit $eflags
  JMP_1 %bb.1

bb.1 (%ir-block.3):
; predecessors: %bb.0
  successors: %bb.2(0x80000000); %bb.2(100.00%)

  %8:gr32 = MOV32ri 1

bb.2 (%ir-block.4):
; predecessors: %bb.1, %bb.2
  successors: %bb.2(0x7c000000), %bb.3(0x04000000); %bb.2(96.88%), %bb.3(3.12%)

  %0:gr32 = PHI %8:gr32, %bb.1, %2:gr32, %bb.2
  %1:gr32 = PHI %5:gr32, %bb.1, %3:gr32, %bb.2
  %2:gr32 = nsw IMUL32rr %0:gr32(tied-def 0), %1:gr32, implicit-def dead $eflags
  %3:gr32 = nsw ADD32ri8 %1:gr32(tied-def 0), -1, implicit-def dead $eflags
  CMP32ri8 %3:gr32, 1, implicit-def $eflags
  JCC_1 %bb.2, 15, implicit $eflags
```

Control Flow Graph (CFG)

Definition (Control Flow Graph (CFG) — graf toku řízení)

Basic block je sekvence instrukcí, které se vždy provedou za sebou

```
fact (int a)
{
  int D.1918;
  int ret;

  ret = 1;
  goto <D.1915>;
  <D.1914>:
  ret = ret * a;
  a = a + -1;
  <D.1915>:
  if (a > 1) goto <D.1914>; else goto <D.1916>;
  <D.1916>:
  D.1918 = ret;
  return D.1918;
}
```

Control Flow Graph (CFG)

Definition (Control Flow Graph (CFG) — graf toku řízení)

Basic block je sekvence instrukcí, které se vždy provedou za sebou. **Control flow graphs (CFG)** je orientovaný graf kde:

- 1 Vrcholy jsou basic bloky a dva speciální vrcholy: **Entry** a **Exit**.
- 2 Hrany jsou možné přechody řízení mezi basic bloky.

```
fact (int a)
{
    int D.1918;
    int ret;

    ret = 1;
    goto <D.1915>;
<D.1914>:
    ret = ret * a;
    a = a + -1;
<D.1915>:
    if (a > 1) goto <D.1914>; else goto <D.1916>;
<D.1916>:
    D.1918 = ret;
    return D.1918;
}
```

Control Flow Graph (CFG)

Definition (Control Flow Graph (CFG) — graf toku řízení)

Basic block je sekvence instrukcí, které se vždy provedou za sebou. **Control flow graphs (CFG)** je orientovaný graf kde:

- 1 Vrcholy jsou basic bloky a dva speciální vrcholy: **Entry** a **Exit**.
- 2 Hrany jsou možné přechody řízení mezi basic bloky.

```
fact (int a)
{
    int D.1918;
    int ret;

    ret = 1;
    goto <D.1915>;
<D.1914>:
    ret = ret * a;
    a = a + -1;
<D.1915>:
    if (a > 1) goto <D.1914>; else goto <D.1916>;
<D.1916>:
    D.1918 = ret;
    return D.1918;
}
```

```
gcc -O2 -fdump-tree-all-graph bbs.c
dot bbs.c.012t.cfg.dot -Tpdf >cfg.pdf
```

Control Flow Graph (CFG)

Definition (Control Flow Graph (CFG) — graf toku řízení)

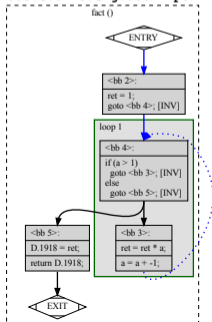
Basic block je sekvence instrukcí, které se vždy provedou za sebou **Control flow graphs (CFG)** je orientovaný graf kde:

- 1 Vrcholy jsou basic bloky a dva speciální vrcholy: **Entry** a **Exit**.
- 2 Hrany jsou možné přechody řízení mezi basic bloky.

```
fact (int a)
{
    int D.1918;
    int ret;

    ret = 1;
    goto <D.1915>;
<D.1914>:
    ret = ret * a;
    a = a + -1;
<D.1915>:
    if (a > 1) goto <D.1914>; else goto <D.1916>;
<D.1916>:
    D.1918 = ret;
    return D.1918;
}
```

```
gcc -O2 -fdump-tree-all-graph bbs.c
dot bbs.c.012t.cfg.dot -Tpdf >cfg.pdf
```


Základní skalární optimalizace

- Algebraické zjednodušování

Základní skalární optimalizace

- Algebraické zjednodušování
- Propagace konstant

Základní skalární optimalizace

- Algebraické zjednodušování
- Propagace konstant
- Eliminace společných podvýrazů

Základní skalární optimalizace

- Algebraické zjednodušování
- Propagace konstant
- Eliminace společných podvýrazů
- Mazání mrtvého kódu

Základní skalární optimalizace

- Algebraické zjednodušování
- Propagace konstant
- Eliminace společných podvýrazů
- Mazání mrtvého kódu
- Zjednodušení CFG

Základní skalární optimalizace

- Algebraické zjednodušování
- Propagace konstant
- Eliminace společných podvýrazů
- Mazání mrtvého kódu
- Zjednodušení CFG
- ...

Propagace konstant

Datová struktura: hash přiřazující proměným známé konstantní hodnota

Algoritmus:

- Pro každý basic block
 - Inicializuj prázdnou hash
 - Pro každou instrukci (statement):
 - Modifikace: Nahraď použitých proměných konstantami z hashe (pokud jsou známe) a zjednoduš výrazy
 - Invalidace: Vymaž z hashe všechny proměné, které instrukce modifikuje
 - Nastavení: Ulož do hashe všechny konstanty, které instrukce ukládá do proměných

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○●○○○○○○○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○●○○○○○○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○○●○○○○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○○○●○○○○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○○○○●○○○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○○○○○●○○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○○○○○○●○

Opakování
○○○

Mezijazyky
○○○○○

CFG
○

Skalární optimalizace
○○○○○○○○○●